

Latvijas biznesa gada pārskats 2024

Firmas.lv **LETA**
nacionālā informācijas aģentūra

SADARBĪBĀ AR
OXFORD RESEARCH

**TELEKOMUNIKĀCIJAS
UN SAKARI**

Telekomunikācijas un sakari

• Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi • Sakaru līdzekļi un to projektēšana

+/- Panākumi un neveiksmes

Operatori investē 5G tīkla attīstībā

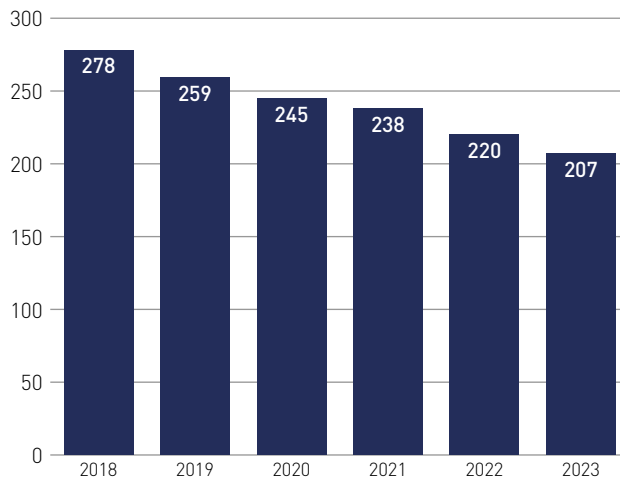
Pirmajā pusgadā "Bite Latvija" investējusi teju septiņus miljonus eiro tīkla attīstībā – izbūvētas 37 jaunas bāzes stacijas un modernizētas 137 esošās bāzes stacijas. LMT tīklā darbu sākušas vairāk nekā 30 jaunas 5G bāzes stacijas. Šobrīd LMT ir 520 jaunākās paaudzes datu pārraides bāzes stacijas. Savukārt "Tele2" ieguldījis 5,5 miljonus eiro mobilo sakaru infrastruktūras attīstībai, klientu apkalpošanas un produktu pilnveidošanai. Šogad uzstādītas 156 5G bāzes stacijas un modernizētas tikpat 4G bāzes stacijas.

Sūdzības par sakaru pakalpojumiem pieaug

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija 2023. gadā par elektronisko sakaru pakalpojumiem saņēma 38 galalietotāju sūdzības, kas ir par 12% vairāk nekā gadu iepriekš. Visbiežāk neapmierinātība pausta par balss pakalpojumu kvalitāti. Visbiežāk – 17 sūdzībās – galalietotāji neapmierinātību pāduši par "Bite Latvija" sniegtajiem pakalpojumiem, par LMT saņemtas 9 sūdzības, par "Tele2" – 8, par "Tet" – 2.

Tendence

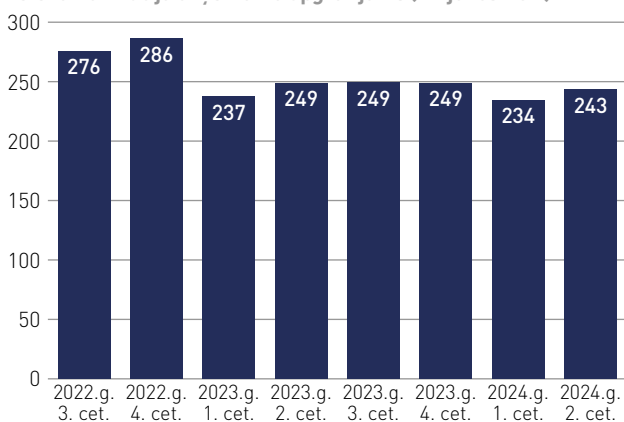
Elektronisko sakaru komersantu skaits

Dati: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

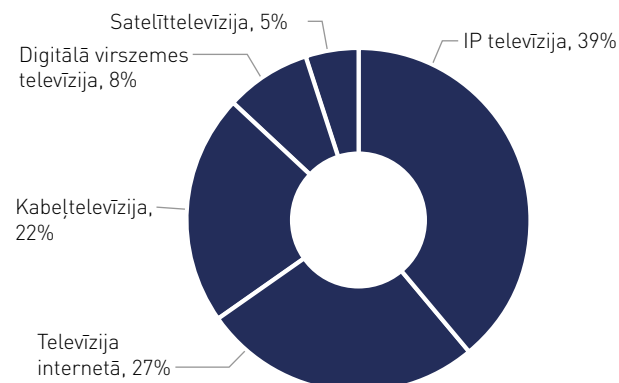
Nozares fakti

Telekomunikāciju uzņēmumu apgrozījums (miljonos EUR)

Dati: Centrālā statistikas pārvalde

Televīzijas pakalpojuma tehnoloģijas pieslēgumu skaits 2023. gada beigās

Dati: Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Izaicinājumi un atbalsts

LVRTC uzņemsies saistības tehnoloģiskās infrastruktūras izbūvei gar Latvijas un Krievijas robežu

Valdība jūlija vidū atļāvusi VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centram" (LVRTC) uzņemties finansiālās saistības 31 671 420 eiro apmērā tehnoloģiskās infrastruktūras izbūvei gar Latvijas un Krievijas robežu. Nauda paredzēta būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādei, būvdarbiem, autoruzraudzībai, kā arī saistītām iekārtām un materiāliem. Detalizēts aprēķins publiskai apskatei nav pieejams.

Neskaidra "Tet" un LMT nākotne

Šā gada 11. septembrī klātienē ir sākušās Latvijas valsts un "Telīa" sarunas par LMT un "Tet" nākotni. Akcionāri pārrunājuši uzņēmumu nākotni un iespējas pārdalīt akcijas. Ekonomikas ministrs Viktors Valainis norādījis, ka gadījumā, ja Latvijas valstij un "Telīa" neizdosies vienoties par LMT un "Tet" nākotni, uzņēmumi strādās kā līdz šim. 2017. gada novembrī Ministru kabinets nolēma, ka "Tet" un LMT netiks apvienoti. Savukārt 2018. gada jūlijā toreizējās Ministru prezidents Māris Kučinskis (ZZS) un "Telīa" prezidents Jūhans Dannelinds parakstīja saprašanās memorandu par "Tet" un LMT turpmāku attīstību. Savukārt 2018. gada 23. augustā Kučinskis izdeva rīkojumu, ar kuru tika izveidota darba grupa, lai nodrošinātu Latvijas interešu pārstāvēcību "Tet" un LMT vienotas uzņēmumu stratēģijas izstrādē un īstenošanā. Vēl pēc pusotra gada tā laika valdību veidojošā koalīcija nolēma pagaidām nerisināt jautājumu par "Tet" un LMT nākotni.

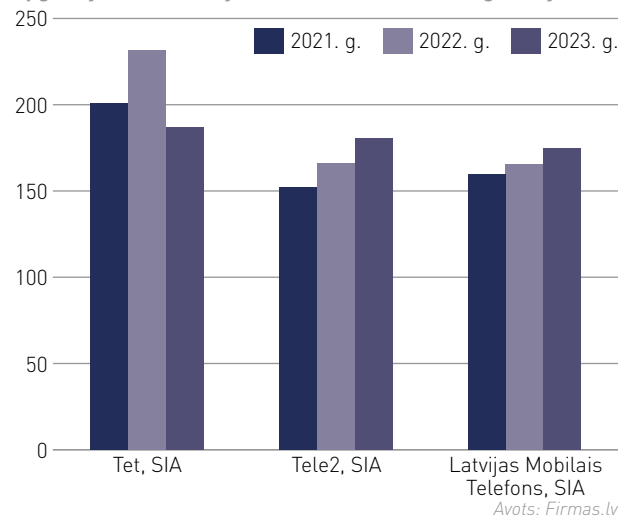
Rādītāju dinamika

Uzņēmumi, kuru apgrozījums ir virs 145 000 EUR

	2021	2022	2023
 Apkopoto uzņēmumu skaits	201	210	192
 Darbinieku skaits, tūkst.	7	8	7
 Apgrozījums, milj. EUR	1287	1524	1366
 Rentabilitāte, %	13	11	13
 Peļņa, milj. EUR	164	162	180
 Apgrozījuma izmaiņas, %	8,95	18,4	-10,38

Apgrozījums industrijas līderiem

Apgrozījums industrijas līderiem 2021.–2023. g. (milj. EUR)

Virsnoszares skaitļos

	Uzņēmumu skaits			Apgrozījums, peļņa EUR						Darbinieki, skaits kopā	Nodokļi (VID dati)	
	Kopā	Pieaudzis apgrozījums	Jauni atlasē	Neto apgrozījums, tūkst.	23/22	22/21	21/20	Peļņa, tūkst.	Rentabilitāte		Kopā, milj.	VSAOI uz darbinieku, tūkst. EUR
Telekomunikācijas un sakari	192	64	14	1 366 033	-10%	16%	8%	179 876	13%	6941	229	8,45
Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi	139	65	13	1 107 202	-7%	14%	8%	175 380	16%	5664	195	8,98
Sakaru līdzekļi un to projektēšana	53	60	15	258 831	-23%	19%	8%	4497	2%	1277	35	6,12

TOP 10

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2023. g. neto apgrozījums, tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2022. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Tet, SIA	Telekomunikācijas	187 204	-19,11%	10 ■	1187
2	Tele2, SIA	Telekomunikācijas	180 297	8,74%	26 ■	334
3	Latvijas Mobilais Telefons, SIA	Telekomunikācijas	175 062	5,86%	20 ■	733
4	BITE Latvija, SIA	Telekomunikācijas	163 668	9,24%	20 ■	726
5	LMT Retail & Logistics, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	127 571	5,31%	0 ■	416
6	Citrus Solutions, SIA	Telekomunikācijas	66 667	15,09%	8 ■	346
7	BELAM-RĪGA, SIA	Telekomunikācijas	37 654	62,74%	1 ■	189
8	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, VAS	Telekomunikācijas	25 788	2,27%	63 ■	297
9	Api Mobile, SIA	Telekomunikācijas	21 503	-33,27%	4 ■	6
10	Lexico Telecom LTD, SIA	Telekomunikācijas	18 822	-47,17%	1 ■	5

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Sasniedz profesionāļu B2B auditoriju ar Firmas.lv reklāmas risinājumiem!

www.firmas.lv/reklamas-risinajumi

Firmas.lv

Asociācijas viedoklis

Latvijas IKT uzņēmumi turpina būt konkurētspējīgi un inovatīvi

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas prezidente
Signe Bāliņa

Šis gads Latvijas IKT nozarē raksturojams ar stabilitātes atgūšanu un jaunu izaugsmes virzienu izpēti. Neraugoties uz globālās ekonomikas bremzēšanos un ģeopolitiskajiem izaicinājumiem, Latvijas IKT uzņēmumi turpina būt konkurētspējīgi un inovatīvi. Nozare ir spēlējusi izšķirošu lomu digitālās transformācijas procesā, kur mākslīgais intelekts, lietu internets un lielle dati ir galvenie virzītājspēki. Latvijas iedzīvotāju datu patēriņš uz vienu lietotāju OECD valstīs ir pirmajā vietā, kas apliecina ne tikai digitālās vides attīstību, bet arī iedzīvotāju pieaugošās prasmes un digitālo infrastruktūru.

Latvijas uzņēmumi spējuši iesaistīties nozīmīgos Eiropas mēroga projektos, kuros tiek ieguldīti ievērojami resursi, lai attīstītu Eiropas digitālo neatkarību un mākoņpakalpojumu pieejamību. Tas ir nozīmīgs panākums Latvijas IKT sektoram, kurš

spēj konkurēt ar Eiropas un pasaules līmeņa tehnoloģiju uzņēmumiem. Tāpat pieaug investīcijas aizsardzības sektorā, kas ļauj IKT nozarei sniegt ieguldījumu drošības jautājumu risināšanā.

Vienlaikus pastāv arī izaicinājumi. Augsti kvalificētu speciālistu piesaiste joprojām ir problemātiska – IKT nozare ir starptautiska, un atalgojuma prasības ir Rietumeiropas līmenī, kas nereti rada problēmas Baltijas uzņēmumiem šos profesionāļus piesaistīt. No otras puses – ekonomika bremzējas un uzņēmumi arvien lielāku uzmanību pievērš efektivitātei un inovācijām, investējot tehnoloģijās, kas spēj aizstāt zemākas kvalifikācijas darbiniekus.

Digitālās prasmes Latvijā turpina uzlaboties, piemēram, finanšu un apdrošināšanas sektoros, kur digitālo risinājumu lietotāju skaits ik gadu pieaug par apmēram 20%. Lai gan MI tehnoloģiju izpratne sabiedrībā un uzņēmumos paplašinās, tomēr izglītošanai šajā jomā jāpievērš lielāka uzmanība, tostarp arī ētikas un juridiskajiem jautājumiem.

Prognozes IKT nozares nākotnei ir piesardzīgi pozitīvas. Pieprasījums pēc digitālajiem risinājumiem pieaugs, īpaši praktisku MI un mākoņrisinājumu ieviešanā uzņēmumu ikdienā. Tāpat nākamajos gados pieaugs tās iniciatīvas, kas veicinās Eiropas mākoņskaitļošanas un digitālās neatkarības stiprināšanu. Neraugoties uz ekonomiskajiem izaicinājumiem, Latvijas IKT nozare saglabā savu konkurētspēju un spēj pielāgoties mainīgiem tirgus apstākļiem.

Asociācijas viedoklis

Konkurence mobilo sakaru jomā ir ļoti sīva

Latvijas Telekomunikāciju asociācijas izpilddirektors
Jānis Lelis

Telekomunikāciju nozares apgrozījums turpina augt nedaudz lēnāk, turklāt vēsturisko operatoru izaugsme apstājusies – pat vērojama neliela recesija, ja raugāmies uz “Tet” un LMT otrā ceturkšņa ziņojumiem. Kopējais nozares apgrozījums gan iepriekšējos gados audzis un tuvojas 600 miljoniem eiro gadā. Vairāk nekā 80% šo ieņēmumu koncentrējas četrā lielāko operatoru starpā.

Jāatzīmē, ka saskaņā ar SPRK datiem aktīvo SIM karšu skaits mobilo sakaru tīklā sasniedz 2,2 miljonus. Ņemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju, kā arī to, ka ekonomika šobrīd pieaug pavisam nedaudz, nozarei palielināt apgrozījumu ir visai sarežģīti, un tiek meklēti citi pakalpojumu segmenti, kuros attīstīties.

Protams, ka lielākā vērtība šobrīd ir mobilajiem datiem, turklāt to patēriņš gadu no gada turpina pieaugt. Datu apjoms mobilo operatoru tīklos turpina augt apmēram par 20–25% gadā. Attiecīgi mobilo sakaru tīkli Latvijā ir vieni no noslogotākajiem ar

datu plūsmu. Arī ja paraugāmies uz citām valstīm, tad mobilā interneta pakalpojumu pieprasījuma dēļ datu plūsma Latvijā mobilajos tīklos ir augstākā OECD valstu vidū.

Vienlaikus mobilie operatori intensīvi attīsta 5G. Lai arī pirmie paziņojumi par 5G palaišanu notika pirms 5 gadiem, attīstība ir prasījusi laiku un nepieciešamo frekvenču piešķirumus, izsoles. Šī attīstība ir kapitālietilpīga, operatori maina ne vien radiotīklus, bet arī pamattīklus, pārejot uz jaunākās paaudzes tehnoloģijām.

Nesen tika ziņots par pirmajiem 5G B2B lietojumiem biznesa sektorā Latvijā (privātais tīkls), taču pārsvarā 5G apkalpo iedzīvotāju mājas interneta vajadzības un nodrošina labu lietotāja pieredzi telefonos. 5G pārklājums sasniedz jau apmēram 75% Latvijas teritorijas. Uz Eiropas fona nozares rādītāji 5G platjoslas veiktspējas ziņā ir apmēram pa vidu. Tīklos ir liela datu slodze.

Tāpat arī divi no trim mobilajiem operatoriem sākuši 3G tehnoloģijas izslēgšanu, lai atbrīvotu frekvenču spektru jaunākām tehnoloģijām, kas to izmantos efektīvāk.

Ja runājam par konkurenci, tad tā mobilo sakaru jomā ir ļoti sīva – ne velti tieši mobilo sakaru nozare bieži vien tiek pieminēta kā paraugs konkurencei.

Notiek arī operatoru apvienošana, “Bite” sev pievienoja pirms pieciem gadiem par ievērojamu summu nopirkto “Baltcom”. Šis notikums ļaus ietaupīt līdzekļus, neuzturot divus zīmolus. Līdz ar to vairāk nekā 30 gadus Latvijā pastāvējušais “Baltcom” zīmols ir beidzis eksistēt.

Fiksētie un mobilie sakari, kabeļoperatori, interneta pakalpojumi

Sabiedrības interesēs ir efektīva radiofrekvenču spektra joslu izmantošana

"Bite Latvija"
ģenerāldirektors
Arūns Mickevičs

Satversmes tiesa (ST) šā gada jūlijā pēc "Bite Latvija" piederošās kompānijas pieteikuma par neatbilstošu atzina normu, kura liedza radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību tālāknodošanu. "Bite Latvija" novērtē ST iedziļināšanos pēc būtības. Ar ST spriedumu ir atzīts, ka, lemjot par radiofrekvenču tālāknodošanu, neatkarīgi no tā, vai frekvences tika iegūtas izsoles rezultātā vai bez izsoles, regulatoram ir jāvērtē katrs gadījums individuāli, vērtējot tālāknodošanas ietekmi uz konkurenci.

Līdzšinējais regulējums uzlika nepamatotu apgrūtinājumu tehnoloģiju attīstībai kopumā, kam ir vairākas negatīvas sekas. Proti, uzņēmumiem uzlikts lielāks administratīvais slogs, tāpat arī šobrīd Elektronisko sakaru likumā iekļautais ierobežojums veicina konkurences kroplošanu, jo tiek zaudēta infrastruktūras uzturēšanas efektivitāte. Sabiedrības interesēs ir efektīva radiofrekvenču spektra joslu izmantošana un 5G tehnoloģiju attīstība, kam ir potenciāls godīgas konkurences apstākļos.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2023. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2022. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	Tet, SIA	Telekomunikācijas	187 204	-19,11%	10 ■	1187
2	Tele2, SIA	Telekomunikācijas	180 297	8,74%	26 ■	334
3	Latvijas Mobilais Telefons, SIA	Telekomunikācijas	175 062	5,86%	20 ■	733
4	BITE Latvija, SIA	Telekomunikācijas	163 668	9,24%	20 ■	726
5	Citrus Solutions, SIA	Telekomunikācijas	66 667	15,09%	8 ■	346
6	BELAM-RĪGA, SIA	Telekomunikācijas	37 654	62,74%	1 ■	189
7	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, VAS	Telekomunikācijas	25 788	2,27%	63 ■	297
8	Api Mobile, SIA	Telekomunikācijas	21 503	-33,27%	4 ■	6
9	Lexico Telecom LTD, SIA	Telekomunikācijas	18 822	-47,17%	1 ■	5
10	BELSS, SIA	Telekomunikācijas	18 733	56,59%	6 ■	46
11	BALTICOM, AS	Telekomunikācijas	13 715	11,85%	22 ■	231
12	Ditra Networks, SIA	Telekomunikācijas	11 739	45,79%	1 ■	80
13	RETN Baltic, SIA	Telekomunikācijas	10 516	2,33%	1 ■	38
14	DAN COMMUNICATIONS, SIA	Telekomunikācijas	9 424	19,14%	8 ■	18
15	Fima Group, Pilnsabiedrība	Telekomunikācijas	9 190	190,94%	0 ■	0
16	Vendon, SIA	Telekomunikācijas	6 988	70,65%	12 ■	37
17	NCS LV, SIA	Telekomunikācijas	6 406	31,48%	27 ■	60
18	TeleTower, SIA	Telekomunikācijas	6 160	25,79%	10 ■	4
19	Schaefer, SIA	Interneta pakalpojumi	6 148	-3,00%	-1 ■	19
20	ALSTOM Baltics, SIA	Telekomunikācijas	5 433	100,81%	12 ■	11
21	HANSA TELECOM, SIA	Telekomunikācijas	5 428	4,14%	3 ■	2
22	INBOKSS, SIA	Telekomunikācijas	5 048	-3,42%	29 ■	47
23	Media Solutions, SIA	Telekomunikācijas	4 896	14,28%	3 ■	130
24	VERTEX LV, SIA	Telekomunikācijas	4 635	30,47%	9 ■	6
25	UNISTARS, SIA	Telekomunikācijas	4 623	3,72 reizes	12 ■	2

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Sakaru līdzekļi un to projektēšana

Pērn turpināja samazināties saremontēto iekārtu skaits

SIA "LMT Retail & Logistics"
valdes priekšsēdētājs
Rinalds Kalniņš

Turpinoties iepriekšējo gadu tendencēm, proti, telekomunikāciju iekārtām kļūstot arvien kvalitatīvākām un drošākām pret mehāniskajiem bojājumiem un mitrumu, arī 2023. gadā samazinājies saremontēto iekārtu skaits uzņēmuma servisa centrā "TSC". Remonta skaita kritums procentuāli pret 2022. gadu bija -5% jeb 92 720 veiktie remontu darbi pret 97 776 gadu iepriekš, kas pilnībā korelē ar globālajām tendencēm šajā nozarē. Taču,

neskatoties uz veikto remontu skaita kritumu, servisa centra apgrozījums ir palielinājies par 16%, kas bijis iespējams, pateicoties ieviestai uzcenojuma politikas maiņai attiecībā uz maksas remontos izmantotajām detaļām. Otrkārt, pārskatot un izmainot darba summas likmes par veiktajiem remontiem un, visbeidzot, iepirkto detaļu no ražotājiem cenu izmaiņas globālajā tirgū.

Nozares TOP 25 uzņēmumi

N. p. k.	Nosaukums	Darbības joma	2023. gada apgroz. tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas, pret 2022. g., %	Rentabilitāte, %	Darbinieku skaits
1	LMT Retail & Logistics, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	127 571	5,31%	0 ■	416
2	EVELATUS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	16 803	17,94%	5 ■	101
3	Empower un Leonhard Weiss, PS	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	16 671	73,76%	0 ■	2
4	UTC Distribution, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	13 721	22,00%	5 ■	2
5 ¹	Kness Baltic, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	12 081	0%	6 ■	42
6	YEInternational, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	11 235	8,67%	6 ■	16
7	TELXA, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	8 870	8,61%	0 ■	131
8	Huawei Technologies Latvia, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	8 371	-12,87%	3 ■	2
9	SIS BIZNESA SERVISS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	6 782	-7,20%	-11 ■	12
10	Premiumstore, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	5 090	54,89%	-3 ■	16
11	Quality Jobs, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	4 597	3,91%	5 ■	258
12	SONAKS PLUS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	2 702	-6,72%	-1 ■	5
13	GD Pro, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	1 941	70,26%	1 ■	7
14 ²	MOBIUS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 205	1,74%	-2 ■	7
15	WolfHouse, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	1 176	96,66%	16 ■	24
16	Premium Power System, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 169	18,54 reizes	16 ■	15
17	ARIVAS, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 149	-57,25%	41 ■	6
18	TEKA TELEKOM, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu tirdzniecība	1 133	11,97%	-2 ■	9
19	SolarMax, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	1 092	16,19%	22 ■	24
20	Energo Partneris, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	1 020	89,46%	37 ■	9
21	LMIC, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	998	-35,10%	-2 ■	4
22	SKYMAX TECHNOLOGIES, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu labošana, serviss	890	7,32 reizes	8 ■	1
23	TOGOTECH, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	718	6,48%	5 ■	2
24	Vestas Latvia, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu ražošana, sistēmu integrēšana	703	-98,33%	2 ■	1
25	DLG TEHNIKA, SIA	Sakaru tehnikas un līdzekļu vairumtirdzniecība	600	80,15%	1 ■	6

¹ Atšķirīgs pārskata periods no 06.12.2022. līdz 31.12.2023.

² Maksātnespējas process.

Avots: Firmas.lv, licencēti UR dati

Latvijas biznesa gada pārskats 2024

13. izdevums.

Vāka foto: shutterstock.com

Sadarbībā ar **LETA** un informācijas grupu "Latvijas Tālrunis"
nacionālā informācijas aģentūra

Izdevējs **Firmas.lv**

www.firmas.lv

Pērses iela 9/11, Rīga, LV 1011, tālrunis: +371 67 770 757

Informācijai ir izziņas raksturs, un tai nav juridiska spēka.

Pārpublicēšana un visa veida pavairošana aizliegta.

Sadarbības partneri:

Latvijas Tālrunis

**OXFORD
RESEARCH**